

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Loven om gældssanering af statsgaranterede studielån, der trådte i kraft den 1. januar 1983, skal ifølge § 17 tages op til revision i folketingsåret 1984-85.

Ifølge bemærkningerne til denne bestemmelse skal revisionen foretages på grundlag af de indvundne erfaringer med gældssaneringen i tilskudsåret 1983-84 »bl.a. med henblik på at afløse den foreslåede bevillingsstyrede tilskudsordning med en lovbunden ligesom den, der gælder for uddannelsesstøtten.«

Den bevillingsstyrede ordning blev indført, fordi man fra ministeriets side ønskede hold på de økonomiske konsekvenser, og det var ikke muligt at skaffe et tilstrækkeligt sikkert statistisk grundlag til at opnå dette med en lovbunden ordning.

En lovbunden ordning, hvor tilskudsprocenten eller beregningsgrundlaget herfor fastlægges, vil formentlig være til fordel for ansøgerne, men fordelene vil nok være begrænset, idet der indgår flere variable momenter i tilskudsberegningen.

Der er ingen administrative fordele ved en lovbunden ordning, og for undervisningsministeriet vil en lovbunden ordning være forbundet med den ulempe, at de økonomiske konsekvenser bliver mere uoverskuelige, idet beregningerne heraf ifølge Statens Uddannelsesstøtte stadig vil være forbundet med stor usikkerhed, hvilket efter indførelsen af totalrammeprincippet er særdeles u hensigtsmæssigt.

På denne baggrund finder undervisningsministeriet, at ordningen forsat bør være bevillingsstyret.

Gældssaneringsordningen blev indført for at afhjælpe tilbagebetalingsproblemerne med de statsgaranterede studielån. I ordningens første år, tilskudsåret 1983-84, blev der ydet rentetilskud til ca. 15.500 ansøgere, og tilskudsprocenten var 11,5. I andet tilskudsår ydes der rentetilskud til ca. 16.200 ansøgere med en tilskudsprocent på 13,15.

Rentetilskudsordningen udnyttedes i 1983/84 af ca. 37 pct. af de potentielle modtagere med gæld i

intervallet 50-110.000 kr., og af over 70 pct. af de potentielle modtagere med gæld over 110.000 kr. Dermed må ordningen siges at have fået et rimeligt bredt gennemslag, idet relativt mange låntagere med mindre gældsposter ikke er tilskudsberettigede på grund af deres indtægts størrelse.

Den samlede gældsbyrde for statsgaranterede studielån var pr. 31. december 1982 på 8.166,3 mill. kr., hvilket var en stigning på ca. 585 mill. kr. i forhold til året før (7,7 pct.). Samtidig faldt det samlede antal låntagere fra ca. 207.000 til ca. 199.000 eller med ca. 4 pct.

Pr. 31. december 1983 var gældsbyrden steget til 8.167,6 mill. kr. fordelt på ca. 187.000 låntagere. Gældsbyrden er således stagnerende. Dette skyldes til dels rentefaldet, men tendensen i de senere år til at færre uddannelsessøgende optager statsgaranterede lån, begynder også at slå igennem. Det samlede antal af låntagere er således faldende, hvilket har medført, at der i øjeblikket afvikles flere lån end der oprettes. Det må forventes, at denne udvikling vil fortsætte i de kommende år.

I 1982 og 1983 kunne der ligeledes konstateres små fald (ca. 4-5 pct. pr. år) i antallet af statsgaranterede lån i pengeinstitutterne, som måtte indfries, mens de indfrielede beløb fortsat er vokset. For 1983 var tallene 3306 indfrielse til et beløb på 167,7 mill. kr.

Samtidig med stagnationen i de totale tal ser man dog i disse år en betydelig stigning i antallet af personer med store gældsposter. Fra 31. december 1981 til 31. december 1983 er antallet af personer med en statsgaranteret studie gæld på over 150.000 steget fra 3.522 til 8.048, og de udgør en stadig større andel af det samlede antal personer med statsgaranteret studie gæld. Andelen er vokset fra 1,7 pct. i 1981 til 4,3 pct. i 1983.

Selv om den samlede gældsbyrde for de statsgaranterede studielån stagnerer, må det på denne baggrund understreges, at der forsat vil være endog meget store tilbagebetalingsproblemer i mange år fremover. Dels vil det tage nogle år, før hele den store mængde af statsgaranterede studielån optaget frem til støtteåret 1981-82 bliver tilbagebe-